

Dissertatio Politica

De

TRANSFUGIS,

Quam

Consensu Amplissimi Colle-
legii Philosophici in Academia
Dorpatensi,

Sub PRÆSIDIO

h. r. Rectoris Magnifici,

OLAVI HERMELINI,

Profess: Eloq: & Poës:

Publico Examini submittit

S.^e R.^e Mis Alumnus,

GUSTAVUS CAMITZ,

Wermeland.

In Auditorio majori M.DC.XCIII.

d. 27 Maji, hor: sol.

DORPATI, 1693

Excudit JOHANNES BRENDEREN,

Acad. Typograph.

*Plurimum Reverendo, in Christo
Patri,*

Mag. BENEDICTO
CAMENIO,

Per Vermiam, Dali-
am, & Vichiam Borealem
Superintendenti gravissimo,

Consistorii quod Carolstadii est,
Præsidi, & Gymnasii
Ephoro

*Longe dignissimo, nec non Ecclesia-
rum Carolstadiensis & Rilensium Pa-
stori vigilantissimo,*

Patrono omni obse-
quio colendo.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

2629
Plurimum Reverende in Christo
Pater,

70

INter multos, qui in-
fulam episcopalem
tibi contigisse gaudet,
liceat & nomen meum
profiteri. Ut enim isti-
us rei fama in remotā
hanc Svediae orā per-
venit, tanta repente
me invasit lætitia, ut
patriam meam quam

felicissimam prædica-
rem, quod te ad digni-
tatem istam evectum
conspiciat. Adfuevit
diu illa familiæ tuæ: at-
què ut quondam sub
beato Parente tuo re-
ligionisnegocium quā
felicissimè processisse
recordatur; ita â te in
eodē munere consti-
tuto parem sibi fortē
pollicetur. Illius enim
do-

dotes in te reviviscere
sensit, hoc est, insignē
rerum Theologicarū
peritiam, summam a-
nimi moderationem
& vitæ integritatem,
cæterasquē quæducē
Sacri gregis ornave-
rint, virtutes tibi ades-
se; & proinde te sibi
præsulē, si ita fata fer-
rent, jam dudum, nec
tacitis suffragiis desti-

nauerat. Hisce itaque
moribus cum semper
aliis præluceres, quid
mirum erat, si amica a-
nimorū consensione,
te omnes & tunc colu-
erint maximè, & nunc
unicè ament veneren-
turquè. Iis autem, qui
in Musarū Castris mi-
litant, nihil unquam o-
ptatius accidere potu-
it, quam te in ea fortu-

na

72
na constitutū videre,
quē semper ea huma-
nitate præditū cogno-
verant, ut velles, & nūc
in ea auctoritate posi-
tū audiunt, ut prodes-
se possis quā plurimis.
Quapropter cū in hac
Academia, in qua ferè
trienniū studiis impen-
deram, specimine ali-
quo me spesquē meas
bonis commēdare vo-
luis-

Iuissē, non sollicitē mi-
hi quærendus erat, cui
has pagellas inscriberē.
Quas licet nullo cultu
aut eruditione conspi-
cuas, si sereno vultu
admittere digneris, o-
ptimē mecū actū puta-
bo, & pro tua tuarūq;
incolumitate assiduas
Cœlo preces offeram.
Vale

Dorpati Liv. d. May decimâ. Ao. 1693.

Plu. Reverendæ Dignitatis tuæ

Cultor observantissimus

G. C.

Cap. I.

In quo Continentur

§. 1. *Brevis nouaτολογία.* §. 2. *Definitio. Distinctio inter transfugas & quasi transfugas.* §. 3. *Transfugii turpitude, ex Obligatione eorum qui nati cives sunt, erga patriam.* §. 4. *ex Obligatione eorum, qui in Civitatem sunt adscripti.* §. 5. *ex Obligatione militis.*

§. I.

Solent dissertationem aliquam edituri, non exiguam laboris partem in originem verborum inquirendam insumere: quod quidem institutum

ut non raro utile videtur, (1) etymologia vocis nos in penitiorē rei cognitionem ducente; ita ubi nulla evidens necessitas id requirit, iis immorari, quæ cuivis obvia & perspicua sunt, est bonas horas inutiliter collocare. Qua propter de Transfugæ notatione non sollicitè mihi laborandum duco; quam per se satis planam, suspensio, ut ajunt, pede transire sine crimine potuero. Cæterum qui nunc transfuga, idem probis scriptoribus non infrequenter perfuga dicitur. Equidem non desunt, qui inter utrumquē vocabulum hanc differentiam statuunt, quod transfuga suos reliquit, & ad alios venit; perfuga Supplex est: quod transfuga venit, ut juvet; perfuga ut juvetur. (2) Quod tamen non semper verum esse, innumeris auctororum classicorum locis demonstrari potest. Quamvis autem transfugere is præsertim dicatur, qui suis deser-

(1) *Vid. Quintilian. instit. orat. 1. 6.*

(2) *Corn. Front. de differ. vocab.*

desertis, ad hostes transit; tamen ad alios usus eadem dictio adhibetur. Sic transfuga metalli (3) adpellatur, qui ad opus metallicum damnatus, refugerit. Sic Plinius (4) Romanos ad Græcos Transfugas vocat, quod artem medendi juxta Græcorum exercerent præscriptum. De se varios Scriptores legente ita Seneca dixit: Soleo enim & in aliena castra transire, non tanquam transfuga, sed tanquam explorator. (5) Quomodo vero inter se differunt transfuga, desertor & emanfor quiscire avet, apud Cujacium (6) reperire potest.

§. II.

Ad definitionem igitur venire placet, tanto magis necessariã, quod ideam quandam futurarum cogitationum sistit, illudq; breviter proponit, de quo dissertatio instituenda, ne

(3) l. 12. §. 17. D. de capt. & postlim.

(4) Plin. Histor. nat. 29. 1. (5) Sene. Ep. 2.

(6) Cujac. observat. lib. 6. c. 26.

ne vagari aut errare illa videatur. (7)
Eam autē talem sistimus: *Transfuga est*
proditor, qui perfido animo relictā, cui obstri-
ctus erat civitate, tempore belli aut inducia-
rum, ad hostes transit. (8) aut si brevi-
or magis arrideat: *Transfuga est prodi-*
tor, qui fide mutatā ad hostes transit. (9)
Qua quidem definitione is tantum
comprehenditur, qui malo consilio
& proditoris animo partes, quas
antea secutus est, relinquit: non au-
tem qui simulatē in aliena castra tran-
sit, ut eis ad quos perfugerat, ex im-
provviso aliquod damnum adferat.
Hunc Latini autores quasi transfu-
gam, aut pro perfuga vocare con-
sueverunt. Curtius: (10) *Arabs quidam*
Darii miles quasi transfuga genibus regis
advolvitur. Cornelius Nepos: (11) *Suo*
jussu Mitrobarzanem profectum pro per-
fuga. Cæsar: (12) *Qui ubi pro perfuga*
ad eos venit, timorem Romanorum propo-
nit. Ubi etiam Græcus interpret pro

(7) Cic. de orat. lib. 1. per-

(8) Conferatur l. 19. §. 4. & 8. D. de capt. &
postlim. (9) Cujac. obser. 4. 9. (10) Curt. 4. 6.

(11) Corn. Nep. Dat. c. 6. (12) Cæs. b. Gall. 3. 18.

7.
perfuga, ὡς αὐτίμοιός τις vertit. In
hanc sententiam Pufendorfius: (13)
Sub Transfugarum numerum non veniunt,
qui tectè ad hostes abeunt, quo improvi-
sam aliquam cladem istis inferant, neq̃
fidem dant quod ipsorum partes sint secutu-
ri. Quid autem de utroq̃ tenendum,
in sequentibus exponere conabor.

§. III.

Merito autem inter proditores
refertur, qui adversas partes ample-
xus, patriam pro qua vitam profun-
dere tenetur, nefario consilio oppu-
gnatum it. Neq̃ enim eam minus
prodere censendus est, qui hostibus
operam suam studiaq̃ addicit, quam
qui castella arcesq̃, quæ fidei ejus
commissa fuerant, sine consensu ci-
vitatibus his tradit, & perfidia sua gra-
ve ei damnum accelerat. Atq̃ ut
tanti sceleris turpitudine liquidius ad-
pareat, considerandum est non una
ratione nos patriæ obligari: quæ cui-
vis non propterea cara & inviolata
esse

esse debet, quod in hanc lucem editos
prima nos excepit; sed etiam quod
nos majoresvè nostri multa in ea
commoda consecuti sumus: puta,
quod nos, parentesq; nostros fovit,
alimenta præbuit, vitam nostrasq;
facultates tutata est, quæ absq; ejus
ope multorum injuriis expositæ fuis-
sent. Adde quod ea occasionem no-
bis exhibuit excercendæ virtutis,
qua ad opes, dignitatemq; perveni-
mus. Pro quibus meritis summam
nobis incumbere obligationem li-
quet, ejus commoda omnibus viri-
bus promovendi, eaq; avertendi, et-
jam cum vitæ jactura, quæ ei frau-
di & damno esse possint. Inprimis
validissimo vinculo ei obstringimur
ex fide, quam aut parentes nostro
nomine, ei promiserant, aut nos po-
stea dedimus: quam qui non servat,
fædissimo se crimine polluere, atq;
in vitam socialem, sine qua genus
humanum consistere nequit, imma-
niter peccare existimandus est. Quip-
pe cum in societates homines con-
ces-

76
cessissent, vitæ bonorumq; securita-
tem ex earum auxilio sibi stipulati
sunt; fide rursus datâ, se velle ei ci-
vitati, cui se submiserunt, obsequia
præstare, vitam bonaq; omnia, quæ
ejus beneficio salva habuerant, ne-
cessitate urgente, ejus defensionem im-
pendere. Quo pacto non tantum
ii tenentur, qui primi id inierant,
sed etiam postea nati; atq; hi eo ma-
gis, si id legibus civilibus expresse
cautum sit. (14) Quod autem de ci-
vitatibus constituendis nunc dictum
est, idem de jam constitutis intelli-
gendum: in quibus etiam frequenter
usu venit, ut de fidelitate & obedi-
entiâ præstanda occasionibus variis
hoc pactum renovetur.

§. IV.

Quemadmodum quis Civitati in
qua natus est, multis nominibus
adstringitur; ita non minor, quan-
doq; obligatio adversus eam, in quam
peregrin⁹ receptus est, oritur. Ut ute-
nim

(14) *vid. Cap. 5. §. 5. Rongb. II.*

pere debet, quam quo pius filius paulo iniquius parentis factum. Sed de hac re inferius plura. Inter autem nativos & aliundè in Civitatem adscriptos lubet comparisonem à Pufendorfio institutam adducere: Cæterum etsi patriam aut nativitate sortiamur, aut sponte nobis adsciscamus; obligatio tamen adversus utramq; prope equalis videtur. Equidem illa parentes nostros habuit obstrictos; Sed hæc nullis majorum meritis commendatos in bona sua admisit. Illa ut idonei possem⁹ cives esse, effecit; hæc ut tales nos ostenderemus, campum præbuit. (16)

§. V.

Cum vero omnes æquè Cives hæc erga patriam obligatio stringit; omnes etiam transfugii crimine se fædant, quotquot ea deserta, hostium partes amplectuntur. Quintilianus: *An si quis nostrum transfugisset, nonne ipsum pessimum civem & omnibus suppliciis dignum judicaretis* (17) Istud autem

B

tem

(16) Pufendorf. Diss. i. §. 13.

(17) Quintil. declamat. 255.

tem crimen, in milite tantò atrocius censetur, quod præter generalem illam obligationem, qua omnes tenentur cives, hic insuper militari Sacramento adactus est: & quod in eo singularem civitas spem collocavit, ejus fidei ac virtuti vitam omnium, fortunas, conjuges, liberosq;, & quidquid cum his pari pretio æstimetur, commisit, eumq; in hunc usum non modicis sumptibus comparavit & instituit. Tantas igitur spes qui perfidiâ fallit, præsertim eo rerum articulo, quo ejus auxilio, quam maxime respublica indiget, non potest non nequissimus summeq; impius haberi.

Cap. II.

§. 1. *An injuria à civitate illata tollat obligationem.* §. 2. *An coactio ad militandum.* §. 3. *Transfuga prioris Domini injurias præ se fert.* §. 4. *Sed sæpius sua levitate move-*

7
moretur: præcipue si spes lucri ad-
fulserit: vel metus pœnarum urgeat:
vel promissis ab hoste avocetur. §.
§. Munere aliquo novi domini gra-
tiam aucupari plerumq; studet.

§. I.

Cum transfugio

tanta inest perfidia, nemo in-
ventus est adeo pudoris immemor,
quin à se commissam aliquo fuce in-
crustare quæsierit: verum an huic
flagitio obducendo color unquam
detur satis aptus, valde est dubitan-
dum. Finge alicui gravem injuriam
à Civitate esse inflictam, an propte-
rea hostium numerum augere illi fas
est? cum fortasse multos istius in-
juriae innocentes contineat, quiq; in
id factum non consenserunt. Minua-
tur hoc modo obligatio, qua ei ob-
strictus fuerat; non tamen venera-
bile patriæ nomen ex animo delere
debet.

7
moretur: præcipuè si spes lucri ad-
fulserit: vel metus poenarum urgeat:
vel promissis ab hoste avocetur. §.
§. Munere aliquo novi domini gra-
tiam aucupari plerumq; studet.

§. I.

Cum transfugio
tanta inest perfidia, nemo in-
ventus est adeo pudoris immemor,
quin à se commissam aliquo fuce in-
crustare quæsierit: verum an huic
flagitio obducendo color unquam
detur satis aptus, valde est dubitan-
dum. Finge alicui gravem injuriam
à Civitate esse inflictam, an propte-
rea hostium numerum augere illi fas
est? cum fortasse multos istius in-
juriae innocentes contineat, quiq; in
id factum non consenserunt. Minua-
tur hoc modo obligatio, qua ei ob-
strictus fuerat; non tamen venera-
bile patriæ nomen ex animo delere
B2 debet.

debet. Sanè quo generosioris animi
fuisse reperiuntur, qui multa iniqua
â patria passi sunt, eo minus eam vio-
lare hoc facto sustinuerant. Alci-
biades, cujus summa in rempubli-
cam Atheniensem merita exstite-
rant, iniquissimo judicio capitis dam-
natus, & publicis diris devotus, in ho-
stilem quidem civitatem Lacedæ-
monia demigravit; *Sed ibi, ut ipse præ-
dicare consueverat, non adversus patriam,
sed inimicos suos bellum gessit, quod iidem
hostes essent civitati (Atheniensium.)*
(18) Certe ab eventu adparuit, quid-
quid exul contra patriam mali mo-
litus fuerat, non alio fine ab eo su-
sceptum, nisi ut civibus sui desiderii-
um excitaret, cum quibus etiam cu-
pidè postea ingratiâ rediit. Quis
Romanæ urbis major tutela & incre-
mentum fuit, quam Scipio Africanus
superior? ille tamen acerbissimas
civium injurias, quibus in exilium
tantus vir cedere cogebatur, non a-
liare ultus, quàm hac sepulchrali inscri-
ptione.

ptione: INGRATA. PATRIA. NE. OSSA. QUIDEM. MEA. HABES. *Quid ista quærela, justius, aut ultione moderatius?* (19) ait Val. Maximus, apud quem multa eorum exempla leguntur, qui omne genus crudelitatis à patria perpeffi, patienter tulerunt.

§. II.

Non raro à transfugis prætextum sceleris quæri audies, quod inviti in militiam abstracti sint: unde nullum Sacramentum satis validum, quo obstringantur, putant. Enimvero prudentis ducis non est ejusmodi militi multam habere fidem; cum ut Brasidas Peloponesios rectè moniut: *Νομίζετε εἶναι ἢ καλῶς πολεμεῖν, τὸ ἐθέλειν, καὶ τὸ αἰσκύνεσθαι, καὶ τὸ τοῖς ἄρεσσι πειθεσθαι.* (20) idest, cogitate rectè bella geri, *si velis*, si reverearis, si ducibus pareas: nequaquam tamen transfugio excusando sufficit, quod non judicio suo, non voluntate,

B3

te,

(19) Val. Max. l. 5. c. 2. & Plutarchus in ejus vita. (20) Thucyd. l. 5.

te, sed coactu alterius nomen militiæ dederit. Ea enim lege constitutæ sunt civitates & imperia, ut in iis vi-ventes vitam & bona sua securi & tranquilli possideant: verum cum iste finis aliter obtineri nequeat, nisi ut vim intentantibus arma opponan-tur, consequens est ei, qui summum in civitate imperium tenet, jus com-petere deligendi, armandi & cogen-di tot cives, quot periculo depellen-do sufficere judicaverit. Proinde militiam detrectantes, quin vi & sup-pliciis eò adduci possint, non est du-bium. Romani certe acriter in eos animadverterunt, qui ad nomina nō respondissent. Sic Marcus Curius, cum in capitolio delectum haberet, nec citatus civis respondisset, *præfatus non esse opus reipubl. eo cive qui parere ne-sciret, & bona ejus & ipsum vendidit.* (21) Interdum, ut Livius (22) testatur, *la-ceratione corporum partim virgis cæsis, qui ad nomina non respondissent, partim in vincula ductis, pœna sumpta est.* Hinc Menan-

(21) Valerius 6.3.4. (22) Liv. lib. 7.9.

Menander: *qui ad delectum non respon-*
debant, ut proditores libertatis in servitu-
tem redigebantur. (23) Hoc etiam Græ-
cis non insolitum fuisse præter alios
Lycurgus testatur: ἐπὶ δὲ ὁ δῆμος, δε-
ιὸν ἢ γνοῦναι εἶαι τὸ γινώσκον, ἐψηφίσαν-
το ἐνόχους εἶαι τῇ πατριδοσίᾳ τὰς φεύγοντας
τὸν ὑπὲρ τῆ πατρίδος κινδύνου, ἀξίους εἶναι
βουίζων τῇ ἐχάτης τιμωρίας. Præterea ar-
duam ratus esse rem populus Atheniensis,
decrevit reos esse proditionis, si qui pro pa-
tria periculum subire detrectassent, dignos
tales extremo supplicio censens. (24) Et
quanquam certi quidam cives pro-
pter ætatem, tum propter vitæ ge-
nus vacationem militiæ habent; in
summa tamen necessitate & magnis
reipublicæ periculis privilegium il-
lud cessare intelligitur, atq; tum im-
munes istos ad arma pro aris & fo-
cis induenda cogi fas est. (25) Et cum
militaris vitæ genus periculis, gra-
vibusq; incommodis non caret, plu-

B 4 res

(23) l. 4. §. 10. D. de re militari. (24) Ly-
curgus orat. contra Leocrat. p. m. 135. (25) Vid.
Lips. de mil. Rom. l. 1. dial. 4. & Puf. I. N. 8. 2. 1.

res profecto otium & quietem ei præferrent, nisi vis interdum subterfugientibus adhiberetur; atq; ut ait Lycurgus: ἑλαχίστας ἔχετε τὰς ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν κινδυνεύοντας, id est, paucissimos habebitis, qui pro vobis ipsis sese periculis sint objecturi. (26) Vere etiam Alexandro inimicitias cum matre ejus susceptas Amyntas excusavit, quod juvenes in domo ejus absconditos in militiam eduxisset, Sex millia, inquit, Macedonum peditum & DC. equites adduxi: quorum pars secutura me non erat, si militiam detrectantibus indulgere voluissem. (27) Nihil itaq; transfugæ militi ex coactione ista præsidii esse, ex iis quæ jam breviter dicta sunt, satis liquere puto.

§. III.

Quæ cum ita sint, ut turpem levitatis suspicionem à se quam longissime amoveant, speciosum titulum, injurias plerumq; à sua civitate sibi illatas præ se ferunt transfugæ; satis

(26) Lycurgus. l. c. (27) Curt: 7. I. 40.

81
fatis gnari, parum fidei sibi apud
eum, ad quem transferant, fore, si non
suos gravi causa laceffiti dereliquis-
sent. Qui eos, quibus forsan multis
nominibus obstricti fuerant, infidi
fuissent, quâ constantiâ animi, qua
fidei integritate nullis sibi antea co-
gnitos beneficiis colerent, sequeren-
turq? Fingunt itaq? causas transito-
nis, aut si quam speciem earum ha-
beant, sollicite exaggerare student.
Sic Indibilis Hispan⁹ â Pœnis ad Sci-
pionem deficiens, *transitionem ut ne-
cessariam excusat. Scire enim se transfugæ
nomen execrabile verteribus sociis, novis
suspectum esse. Merita deinde in duces
Chartaginenses commemoravit, avaritiam
contra eorum superbiamq;, & omnis gene-
ris injurias in se atq; populares.* (28) Sic
Mitylenæorum legati apud Thucy-
didem, quem hic imitatus videtur
Livius, suorum ab Atheniensibus ad
Lacedæmonios defectionem pur-
gant: *Haud equidem inscii sumus, La-
cedæmonii sociiq;, moris Græcorum, quod*

B5

eos

(28) Liv. 27. 17.

eos quos belli tempore ab prioribus sociis deficientes recipiunt, tantisper in pretio habeant, quamdiu ex eis utilitatem capiunt; interim ut proditores & desertores veterum amicorum detestentur. (29) Varias deinde causas adducunt, quibus necessitatem justitiamque defectionis adstruere conantur; quas prolixè idem auctor exponit. Sic Segestes apud Germanicum testatur se ab Arminio & popularibus in diversa abiisse, non odio patriæ, (quippe proditores etiam iis, quos anteponunt, invisum sunt.) verum quia Romanis Germanisque idem conducere, & pacem, quam bellum probabat. (30) Sed ante omnia Sinon's oratio ad Trojanos notari meretur, quâ artificiosè iis persuadere nititur justam sibi transfugii causam fuisse. (31) Quæ omnia eo tendunt, ut invisum suspectumque transfugæ nomen emendent, & fidem sibi novos apud dominos præstuant, quam desultoria levitate antea decoxerant.

§. IV.

(29) Thucyd. l. 3. vers. Erenkel. (30) Tacit. Ann. 1. (31) Virgil. Æneid. lib. 2.

§. IV.

Enimvero multa ejusmodi adducere perfugæ solent: tamen si factos evolvere libeat, & per temporum ire signa, longè aliis causis, quam quas sceleri suo prætexunt speciosè, ipsos plerumq; impulsos fuisse constabit. Quotumquemq; tunc non inveniemus mobilitate quadam animi rebus novis studuisse; & prioris domini pertæsum, cum fortuna sæpe mutasse fidem? Talis erat Amyntas ille apud Curtium (32) qui *utriq; regi hostis, & semper ex ancipiti mutatione temporum pendens, nihilo magis ei, ad quem transfugerat, fidus, quam illi, quem deseruerat.* Eadem animi levitate laborabat Varro Pompeji legatus, qui tam diu in fide erga Pompejum mansit, quousq; fortuna ei secunda videbatur: dubiis autem rebus, nutare, & se quoq; ad fortunæ motum movere cœpit. (33) scilicet talibus semper mens est,

bumi-

(32) *Curtius. 4. 1.*

(33) *Cæsar Civ. 2. 17.*

maximas mutuati, multis coëmtis e-
quis, ad Pompejum transferunt. (39)
Eodem animo Abelux, nobilis Hi-
spanus, erat, qui *transfugam sine magnæ
rei proditione venientem ad hostes, nihil
aliud, quam unum vile atq; infame corpus
esse ratus, id agebat, ut quam maximum
emolumentum novis sociis esset.* (40) Pro-
inde obsides Hispanorum, qui Pœ-
nis dati erant, ut Romanis prode-
rentur, astutia sua perfecit. Verum
hi non animadvertunt, eo minorem
sibi fidem â novis dominis haberi,
quo major in priores eorum fuerit
perfidia. Qui enim illis, â quibus
forte multis affecti sunt beneficiis,
scelere suo nocere non dubitave-
rant, quid in alios quibus nullis ob-
ligati erant meritis, occasione qua-
libet non auderent? Proditionem ut-
pote sibi proficuum non pauci læti
accipunt: proditorem nemo non
averfari potest.

Cap.

(39) *Cesar l. c.*

(40) *Liv. 22. 22.*

Cap. III.

§. I. Transfuga tempore belli fit. Ad illud induciæ referuntur. Earum definitio & etymologia. §. 2. Quatenus longiores hic intelligantur induciæ. §. 3. Quinam in patriam redire tenentur, orto inter illam & civitatem in qua tunc versantur, bello. Quid leges Svedicæ hic jubent. §. 4. Qui legatus ab hoste ad priorem dominum mittitur. Furstenbergii exemplum. §. 5. Qui in perfugio deprehensus. Item qui captus ab hoste redire nolit; aut nequit.

§. I.

CAusas breviter exposui, quibus leves animæ ad transfugium impelli potissimum solent: nunc circa temp⁹ ipsū nonnulla ve-

veniūt consideranda. Ut enim infame transfugæ nomen quis habeat, tempore belli, & quidem ad eos, quibus cum in hostili statu sumus, aufugisse oportet. In hoc autem statu illi solummodo versari censentur, qui hostiles actus invicem excercent, sive qui *injurias violentas mutuo inferunt & propulsant, aut quæ sibi debentur, vi extorquere nituntur.* (41) Cæteras gentes pro amicis habendas communis omnium hominum origo & naturæ similitudo jubent. Nam Hobbesii sententiam, cui *status civitatum inter se naturalis, id est hostilis est;* (42) & sicut alibi dicit: *Hostis est quisq., cuiq., cui neq. paret, neq. imperat;* (43) istam inquam sententiam tanquam paci inter genus humanum conservandæ minus aptam & absurdam solidis rationibus docti refutarunt. (44) Hisce ita sese habentibus, statuo illum,

(41) *Puf. l. N. 1. 1. §. 8.* (42) *Hobb. de Civ. 13. §. 7.* (43) *id. c. 9. §. 3.* (44) *Vid. Cumb. de leg. nat. Cap. 5. Puf. diss. de statu nat. Idem l. N. 2. 2. §. 6.*

illum , qui temopre belli ad Civi-
tatem,cum qua nobiscum inimicitia
non geruntur , confugit , proprie
transfugam non esse , sed fugitivi
desertoris, aut alio quocunq; nomi-
ne venire. Ad belli tempora indu-
tia referendæ: quas cum Varrone
definire nō libet, quod *sunt pax castren-*
sis paucorum dierum, aut *belli ferie*: nam
ut Gellius (45) ait lepidæ magis atq;
jucundæ brevitatis utraq; definitio,
quam plena aut proba esse videtur:
verum cum Grotio rectius dici puto,
quod *inducia sunt conventio per quam, bel-*
lo manente, ad tempus bellicis actibus absti-
nendum est. (46) Manet enim bellum,
quamvis actus hostiles ad certum
temp⁹ suspendantur: quo finito, rurs⁹
vim suam exserit. Unde etiam, Græci,
uti Gelli⁹ citato loco testatur, cessatio-
nem istam pugnae pactitiam *ἐν ἐκείνῃ*
dixerunt, quasi manus cohibitionē,
quod eo tēpore nō pugnetur sed ma-
n⁹ cohibeātur. Quod vero idē arbitra-
tur,

C

(45) A. Gellius lib. 1. c. 25.
(46) Grot. jur. B. & P. 3. 21. §. 1.

tur, inducias sic adpellatas, quasi dicas, *inde ut jam*, ingeniosius magis quam verius inventum puto. Addit equidem rationem, quod *dies certus præfinitus, pactumq;* fuit, ut ante eum diem non pugnetur, atq; is dies ubi venit, inde uti jam pugnetur. Verum enim vero si quid hic argutari liceret, cum eruditissimo Vossio. (47) potius facerem, qui inducias â præpositione *inde* & voce *otii* dictas vult, aut cum Donato, ab *inde* & *otio*, (48) vel *indies* otium. Sed de hoc cuiq; liberum sit iudicium.

§. II.

Ex iis, quæ allata sunt, satis adparet inducias ad belli tempora pertinere, & proinde transfugii crimine non absolvi, qui iis durantibus, proditoris animo ad adversas transit partes: dubitari tamen potest, an idem de induitiis longioris temporis intelligendum sit. Non enim Pauli Juris-

(47) Vossius *insti. or. l. 4. p. 252.*

(48) Donat. *ad Terent. Eunucho. 1. 1.*

risconfulti sententia locum semper habere potest, quâ *induciae sunt, cum in breve, & in praesens tempus convenit, ne invicem se laceffant.* (49) Etenim ab historiis liquet Lacedæmonicos primum in XXX. annos, mox in L. inducias pepegisse, (50) quas pacem improprie Justinus dixit. Vejenti-
bus, inquit Livius, induciæ in annos XL. petentibus datæ. (51) Iisdem antea in annos C. induciæ datæ. (52) Idem refert, cum *populo Cerite inducias in C. annos factas.* (53) Ut omittam, plurima ejusmodi, quæ ex recentiori historiâ exempla huc adferri possunt. Cur tam longa induciarum tempora placuerint Romanis, rationem reddit Bodinus, (54) quod cum sibi negotium cum perfidis hominibus esse intelligerent, non pacem perpetuam inire, sed inducias diuturnas pacisci voluissent, quoniam hæ

C2

sacra-

(49) l. 19. §. *indutiae* D. de capt. & postl.

(50) Thuc. 2. 1. & Just. 3. 7.

(51) Livius 2. 54. (52) id. 1. 15.

(53) id. 7. 20. (54) Bod. de rep. l. 5. p. 964.

sacratiores & minus violabiles sunt,
quam pax ipsa. Pufendorfius ideo
factum credit, ne manifestam inju-
riam condonando, auctoritati suæ
quid senatus detraheret. (55) Utcunq;
sit, non possunt non inimicitiae tam
diuturno tempore exolescere, &
pacis commercia inter utramq; gen-
tem exerceri; adeo ut promiscuè om-
nes qui in civitatem hæcten⁹ infestã
concesserint, pro transfugis habere
minus æquum fuerit. Verum ut
de hoc liquidius judicetur, confide-
randum est, quo consilio quis eò a-
bierit; quodq; genus vitæ profiteatur.
Milesne an alius: an ut rem auge-
ret, ibi sedem fortunarum suarum
statuisset: vel ut operam suam ei
contra patriam locaret. Nec pa-
rum momenti habebit, utrum initio
statim induciarum, an iis exeunti-
bus, demum discesserit. Sed ante
omnia attendi meretur, an permit-
tente civitate suâ abiisset, præsertim
si vel legibus cautum sit, vel con-
sue-

87
svetudine receptum, ne quis citra
expressum ejus consensum civis e-
migrare possit. Quibus observatis,
non difficulter, adeo discernetur,
quinam in transfugarum numero
haberi debent.

§. III.

Quid autem de eo sentiendum
qui tempore pacis ad externos pro-
fectus, eorum partes, exorto con-
tra patriam bello, sequitur? Hec
rursus considerandum, utrum ex ea
civitate discessisset, in qua promi-
sue jus emigrandi usurpatur, an
vero ex illa, quæ civibus suis tale
non indulget, inq̃ quam revocati
ex legibus redire tenentur. Si prius
sit, quin possit recenti civitati fidem
dare ejusq̃ jussa exsequi, non est du-
bitandum. Quanquam videtur ho-
nestius facturum, si memor pristinae
obligationis, ab armis contra vete-
rem abstinuerit: si vero novæ de-
clinare imperium neutiquam possit,
& arma coactus induerit, id inter illas

actiones, quas invitas adpellamus,
referendum puto. Et si contingat
talem capi, non cum illo ut trans-
fugâ, sed ut hoste agi posse. De cæte-
ris aliter sentiendum videtur, qui in
aliam civitatem delati, non ulterius
ei se obligare possunt, quam leges
veteris patriæ permiserint; adeoq;
gliscente bello, in hanc ex illâ sine
transfugii crimine reverti. Quin
si domum revocati non paruerint,
famâ, bonisq; omnibus, quæ reli-
querant, tales multare mos est. De
hac re quid in patriis legibus statu-
tum est, adferre lubet: *Stvar och
nogon af adelen hade lust at för-
söka sig uthrikes / så skall sådant
den twara fritt effterlåtit / doch så
att the icke låta bruka sig emot
oss / eller tienna dem som äro våra
eller Sveriges rikes fiendar.
Icke eller skall någon adelsman
uthi ofredeliga tider begifwa sig
af*

af landet / uthan wårt förlof.

(56) id est, Nobili apud exteros militare, peritiamq; comparare fas esto: contra nos tamen aliis operam suam ne locato, neq; hostibus nostris regniq; Svediaē servito. Tempore belli nobilis, nisi venia â nobis impetrata, regno ne excedito. In legibus provincialibus expressum est, *si vir ducat adversus patriam suam peregrinum exercitum, ut gestet inversum scutum vel hostilia arma contra verum suam dominum, & populetur patriam suam; tunc ille, & omnes qui cum eo erant, perdidderunt vitam ac bona.* (57) Ubi hostilia arma addidit b. Loccenius, ut clarius, *afwugan sfiöld* / id est inversum scutum, explicaret. Sed eadem locutio nec Romanis ignota, antiquum innuit morem, quo transfugæ in exercitu arma signaq; convertebant. Ita enim Am. Marcellinus, ubi Agillonem â Procopio ad

C 4

Va-

(56) *priv. Nob. de A. 1594. vid. 1617. §. 8. & 10.*

(57) *Nögmålbalck II. 9. vers. Loccen.*

Valentem Imperatorem transiisse refert: *Eum secuti complures, jam pila quatientes, & gladios, ad imperatorem transeunt, cū vexillis scuta perversa gestantes, quod defectionis signum est apertissimum.* (58)

§. IV.

Monet hic locus paucis inquirendum, an qui antea civis fuerat, ab hoste ad priorem dominum legatus mitti possit? Quid hic respondendum, ex iis, quæ supra sunt exposita, facile colligi potest: scilicet considerandum quo jure hic, civitate sua relicta, alteri domino obsequium fidemq; mancipasset. Non dissimilis superioribus annis causa Furstenbergii erat, quem cum reliquis legatis securo commeatu munitum Granianus miles, Coloniae Cæsaris jussu, comprehensum Bonnam quæ tunc præsidio ejusdem tenebatur, abripuit. Rationes cur id fecisset reddidit cæsar: quod scilicet

80
licet Furstenbergius ad regis Galliaë,
hostis imperii, voluntatem nutumq;
se convertisset, suumq; edictum,
quo à militia Gallica Germani pro-
hibebantur, sublata obsequii religio-
ne violasset. Hoc autem Fursten-
bergio eo minus fecisse licuit, quod
princeps esset, qui consensu & suffra-
gio principali in imperii conventi-
bus careret, essetq; in ditione Au-
striorum clientelæq; fide in perpe-
tuum sibi obligatus. Certe vel præ-
cipuum argumentum erat, quo
hunc raptum propugnabant Cæ-
sareani, quod Furstenbergius officii,
quod sibi patriæq; deberet, clientelæq; etiam
qua ab se tanquam archiduce Austriae &
perpetuo domino beneficiario penderet, in-
digno prorsus maloq; exemplo oblitus fuis-
set. (59)

§. V.

Sicut in gravioribus delictis
conatus etiam puniri solet; Ita in
transfugis idem usu venit, si ad ho-

C5

stem

(59) Schurtzfleisch. epit. hist. p. 93. & 149.

stem abiturus in itinere deprehendatur. Hinc legibus Romanis, *eum qui in præsidio captus est, in eadem conditione esse, certum est.* (60) ubi in præsidio corrupte scriptum opinatur Cujacius, (61) cum ratione caret eum pro transfuga haberi, qui in præsidio captus sit; & proinde legit *in profugio*, quod Græci verterunt, *ἐν τῇ βαρβαρίᾳ ὄντων γῆ, i. e. in hostico.* Addit: *in profugio autem, i. e., dum transfugit ad hostes, si ab eisdem captus sit, pro transfuga ex prima animi destinatione, non pro captivo habetur.* Quod si dubitetur, captus quis sit, an transfugerit, inspicienda erit vitæ prioris conditio: quæ si fuerit illæsa, juratæ ejus affirmationi credatur. (62) In eundem censum venit, h. e., *qui captus, cum poterat redire, non redit, pro transfuga habetur.* (63) secus est, si detineatur invituscq; cogatur contra priorem dominū militare, cui veniam indulgeri, si

(60) l. non omnes §. 5. D. de re milit.

(61) Cujac. obs. 6. 26.

(62) Hebnus ad tit. D. de capt. & postl.

9
si quando redierit, æquum est. Quapropter ex duobus, quos receperat, Afranianum ob perjurium perfidiamq; Cæsar jussit necari: P. autem Vestrio, quod ipse suam causam Cæsari probaverat, se Nasidii classe captum, quum ad necem duceretur, beneficio Variæ servatum, postea facultatem sibi nullam datam trans-eundi, ignovit. (64)

Cap. IV.

§. 1. Transfugæ tam iis ad quos transfugiunt, quam quos reliquerunt, in visi. §. 2. Eos admittere an sit fas? §. 3. Caute utendum, quod sæpe simulent. Rei militaris periti quid hic suadent. §. 4. An simulato transfugio hostem fallere liceat. §. 5. Quomodo milites retinendi, ne transeant. §. 6. Pœna transfugarum. reversis fides servanda.

Cum

Cum iste transfugii

est effectus, ut fides quâ civitati suæ obstricti erant transfugæ, violetur, sui deferantur, eorumq; consilia hostib⁹ detegantur; non tantum iis quos reliquerant, execrabiles sunt, sed etiâ ad quos defecerunt. Nemo enim æquo animo eũ ferre potest qui tanto scelere in suos uti sustinuit: quem idem in se ausurum non immerito timuerit. Et licet odiũ aliqui dissimulent, quamdiu opera transfugarum utilis est; deinceps tamen detestantur & rejiciunt: haud aliter ac medici viperam paulisper fovant, ut præparando antidoto venenum eliciant; inde vero occidunt. Quod vero præmiis & honoribus quidam eorum adfecti sint, non ideo factum est, quod illis digni haberentur, sed ut aliorum sollicitarentur animi. Proinde Philippus rex Macedoniæ interrogatus, quos amaret præcipuè, &

& quos maxime odisset, respondit: *Prodituros quidem inprimis amo: eos vero qui jam prodiderunt, odi maxime.* (65) Et notū est, quid August⁹ aliquando respondisset, cum Rhymetacles Thracum rex, qui ab Antonio ad eum defecerat, hoc factum suum arroganter in convivio jactasset. Conversus Cæsar ad quendam proximè accumbentium, eiq; propinans, dixit: *προδοσίαν φιλοῦ, προδοτὰς δ' οὐκ ἐπαινῶ.* *Proditionem amo, sed proditores non laudo.* (66) Et falsè Pompejus in quendam, qui à Cæsare ad se desciverat, cum præ festinatione se equum reliquisse diceret: *melius eum equo suo, quam sibi consuluisse.* (67) Huc etiam pertinet, quod de Carolo IV. Crantzius refert; qui cum bellum adversus Philippum Austriæ ducem gereret, tribus transfugis, qui dominum suum prodiderant, adulterinam numerari monebam jussit, dicens: adulterinum opus adul-

(65) Stob. Serm. f. 52.

(66) Plutarch. in apophth. p. 207.

(67) Idem.

adulterino compensetur auro. (68)
Certe perfidiam istam non tantum
moratiores populi odio semper ha-
buerunt; sed etiam Barbari, ac ab
omni humanitate alieni: sicut de
Turcis non pauca exempla prostant,
qui proditores non tantum promissis
fraudarunt præmiis, sed & exquisitissimis
affecerunt suppliciis. (69)
Scilicet perfidia grata esse desinit,
quum id, quod ex ea sperabatur, impetratum est, aut omnino obtineri non potest.

§. II.

Quoniam scædum adeo hoc hominum genus est, dubitari potest, an honeste quis eos admittere possit. Etenim actionum moralium hæc est natura, ut non tantum ii, qui facinus aliquod patrarunt, rei habeantur, verum etiam ii qui ut fieret, auctores exstiterunt, vel consensu approbarunt, eodem crimine teneantur.

Com-

(68) *Crantz. Saxon. lib. 9. 17.*

(69) *Vid. Cam. hor. subcis. Cen. 1. 7.*

9
Comprobasse autem maximè ii videntur, qui tales in fidem recipiunt, & quo minus ad meritam trahantur pœnam, protegunt. Unde etiam ple-risq; gentibus hæc consuetudo est, ut receptatores eodem supplicio, ac scelerati, digni judicentur. Accedunt scriptorum effata, quibus trans-fugarum receptio taxatur. *Qui ex vobis, inquit Brutus, perfugas & fugiti-vos Xantios receperunt, non leviori suppli-cio quam ipsi Xantii afficientur. (70)* Et Quintilianus: *Proximo existimo esse eos transfugis, à quibus transfugæ recipian-tur. Hoc natura simile est facere scelus, & probare. An si quis nostrum transfu-gisset, non ipsum modo pessimum civem, & omnibus suppliciis dignum judicaretis? sed infamia etiam, qui receperunt, & velut au-ctores Scelerum, velut magistros turpitudi-nis collegeritis. (71)* Verum ut ad hæc ritè respondeatur, distingvendum ar-bitror inter eos, qui aliorum Cives ad defectionem & scelus in suos do-minos

(70) *Brutus ep. 27. p. 112.*

(71) *Quintil. declam. 255.*

minos perpetrandum sollicitant, & qui sponte sua transeuntes recipiunt. Illos contra honestatem fasque facere inde liquet, quod quicumque alterum ad id faciendum, quod ei non facere licet, impulerit, pro istius facti auctore habendus sit, & de scelere participet. Civi autem fidem reipublicæ datam violare, hostiumque partes amplecti nefas, ut supra demonstratum est: unde sequitur nec illum à flagitio immunem, qui promissis eum ad hoc induxerit. Hinc Augustinus: *Nihil interest, utrum ipse scelus admittas, an alium propter te admittere velis.* (72) Degeneres ejusmodi doli sunt, à quibus magnanimi duces semper abhorruerunt. (73) Hostem variis technis circumvenire & expedit & licet, sed ne fidem datam, vel ipsi frangamus, vel ut alii frangant, auctores simus. De his autem, qui transfugas suo impulsu venientes admittunt, aliter videtur pronunciandum. Cur enim eos, fibi

(22) *vid. Grot. J. B. 3. l. 21.*

(73) *vid. Clapm. de Arcan. lib. 5. 7.*

sibi ad sociare, eorumq; operam occupare non licebit, cum deserta priori civitate, nullius esse existimentur? & si quod facinus in eam ante transfugium commississent, ad hos pertinere non videtur; nec ut ulciscantur, lex ulla jubet. Sic quoq; Deus impiorum opera uti sæpe solet. Quod vero receptatores facinorosorum supplicio digni censeantur, id inter eos qui alienæ potestati subjecti sunt, locum habet: ad eos qui in statu naturali vivunt, ut principes aut civitates, applicari nequit. Hinc jure Romano dicitur: *Transfugam jure belli recipimus.* (74) id est, ut interpretantur, non violato jure belli transfugam hostium admittere, & apud nos retinere, ut nobiscum vivat & militet, possumus. (75)

§. III.

Verum quod licet, non semper utile esse, simulata multorum transfugia docuerunt. Quam ingentes sæpe

(74) l. transfug. D. de acq. (75) Grot. l. c. §. 22. & Cujac. obs. 4. 9.

pe copias transfugarum dolo in discrimen adductas, validissimasque urbes proditas legimus? Exemplum luosi eventus nulla non ætas suppeditabit, quorum pauca tantum adferam. E Saccarum gente Rifaces, abscissis naribus auribusque, ad Darium pro transfuga venit, suorumque in se crudelitatem questus, docet eos jam fugam meditari: se vero Darium breviori via ducturum, qua fugientes antevertat. Hoc cum sempiternum ignem & sacram aquam obtestatus, Dario persuadisset, totum exercitum in devias solitudines duxit, unde vix redeundi spes esset. (76) Mezeras Syras Crassum in patentia camporum deduxit, ubi à Persis circumventus interneccione deletur. (77) Zopyrus simulatus transfuga Babylonios decepit: (78) Tarquinius Gabios. (79) alii, ut Hanibal, per numerosiores transfugas, ipsos ad quos

(76) *Polyæn. strat. l. 7. p. 491.*

(77) *Flor. 3. 11.* (78) *Just. l. 10. 5.*

(79) *Front. 1. 1. 4. & 3. 3. 3.*

quos transfugerant, cecidere. Plura
 talia congeffit Freinsheimius: (80)
 quæ cuncta docent, quam caute
 transfugis sit fidendum. Recte igi-
 tur Mauricius: ἀλλὰ μὴ τῷ τοῖς περὶ
 ῥᾶσιν, ἢ τοῖς περὶ ῥευσμένους προχειρῶς πιστεύειν,
 ἀλλὰ τοῖς ἐξ αἰφνιδίᾳ ἐπιδρομῆς, ἐπειδὴ
 συβαίνει πᾶπλάσμενα, καὶ ἐκ τῶν περὶ ῥευσ-
 μένων, καὶ ἐκ τῶν κραλγμένων λέγεσθαι.
Transfugis aut deficientibus non statim cre-
dendum, verum iis potius, qui per incur-
sionem improvísam capiuntur. Quia e-
venit, ut ea quæ ἔσ' à transfugis ἔσ' à ca-
ptivis istius modi proferuntur, sint ficta.
 (81) Quomodo vero iis utendum, vel
 veritas elicienda sit, idem auctor in-
 culcat: *At qui ultro transfugiunt ab ho-*
stibus, ἔσ' indicaturos se arcana quaedam
pollicentur, vel in vinculis servare oportet
vel aliter in loco tuto tenere, ac promittere
quidem eis præmia, si vera indicabunt,
mortem vero, si mentientur. Simile con-
silium ingerit Onofander; additq̃:
 εἰς δὲ ἐξαπαπήσῃσι καὶ ψεύσονται, τοῖς ἑφξ-
 D 2 τέρους

(80) Freinsb. ad flor. l. c.

(81) Mauric. Strat. l. 9. c. 3.

τέροις ἐγχειρῆσαι βουλόμενοι τὸ στραπύμα
 παρ' αὐτὸν ἐκείνου τὸν καιρὸν ἐν δέσμοις ὑπὸ
 τῶν κινδυνεύοντων κατασφαγήσονται. πῖσις
 γὰρ αὐτομόλῃ τι πηρύσσονται, αὐτὴ βεβαιότα-
 τη, τὸ μὴ αὐτὸν εἶναι τῆς ἑαυτῶ ψυχῆς κύ-
 ριον, ἀλλὰ τοὺς ἡγχαμένους. *Si vero arca-*
na confingentes decipiant, aut si prodition-
em moliantur, ipso statim momento ac
puncto, quo inclinare & periclitari incipiet
exercitus, in vinculis jugulandos. Tunc e-
nim transfuga aliquid indicanti fides ba-
beri poterit, quum vitæ suæ arbitrium non
penes se, sed penes ipsos duces esse novit. (82)
 Transfugis autem tantὸ periculo-
 sius fides adhibetur, si integris agmi-
 nibus transeunt, quod signa in eos,
 quos adjutum se venisse simularunt,
 convertisse non semel deprehensi
 sint. Proinde Romanis mos erat,
 transfugas detractis armis, ne quid
 insidiarum moliri possent, in postre-
 mam aciem inducere. (83)

Aliud

(82) *Onosander Strategic. cap. 10.*

(83) *Alex. gen. dier. 4. 7.*

Aliud jam examinandum occurrit, an juri naturali repugnet aliquos emittere, qui simulato transfugio hostem fallant, & an quis tale imperium honeste exsequi possit? Enimvero sicut illud bellum censeatur justum, quod ad repellendas aliorum injurias vel ad jus nostrum afferendum geritur; ita perinde fuerit, aperta ne vi, an dolo finem assequi quis contendat. Licet enim necessariam sui defensionem omnibus modis moliri, ita tamen ne scelus aliquod hic intermisceatur. Scelere autem non caret, qui suos instruit, ut jurejurando abutatur, & fidem hostibus datam rumpat: quam quoque si transfuga expresse iis, ad quos transferat, addixisset, sine nefario crimine eam non poterit violare. Numquam profecto bonis sententiam suam probaverit Lyfander vel Philippus: Δεῖ γὰρ παῖδας τοῖς ἀσφαλέ-
λοις καταπαλᾶν, γὰρ δὲ ἀνδρας τοῖς ὅρκοις,

id est pueros talis, viros juramen-
tis oportet circumvenire. (84) Equi-
dem imprudenter valde facit, qui
transfugis temere fidit, ut supra
ostensum: non tamen propterea
illis jus aliquod nascitur, credulam
aliorum simplicitatem in perniciem
eorundem vertendi. Unde liquido
patet, quid de Zopyri, & quem i-
mitatus est, Rificis, aliorumq; tali-
um factis sit judicandum. Et Bona-
casa, (qui vero nomine erat Eber-
hardus à Weihe, cancellarius olim
Julii, principis Luneburgensis,) (85)
luculento scripto, contra Rosæum,
Marianam & alios monarchoma-
chos edito, non licere (erudite o-
stendit,) hostem quemcuncq; omni
in loco, sub prætextu amicitiae & si-
mulationis interficere, & illaudatum
Judithæ factum fuisse, quod Holo-
fernem hac astutia confecisset. In
hunc autem censum non trahendi
sunt, qui tecte ad hostem transeunt,
ut

(84) *Ælianus H. v. 7. 12.* (85) *vid.*
Placcius de Script. Pseudonym. p. 166.

90
ut improvifam illis cladem inferant,
neq; fidem ei unquam dederant.
Neq; cenfendi funt tacite fidem de-
diffe, quod nihil inimici funt tenta-
turi in ftatum hoftium, eo ipfo, quia
intra præfidia hoftium verfantur.
Ejusmodi enim tacita fides præfumi-
tur de eo, qui ad alterum venit pacis,
non qui belli tempore. (86)

§. V.

Postquam expofui, quid de
transfugis tam qui vere, quam qui
fimulatione ad hoftes abeunt, fit habenden-
dum; ex veterum monumentis at-
texere placet, qua arte ad inhibenda
fuorum transfugia prudentes ufi funt
duces. Ingens enim difcrimen adibit
exercitus, quem fui deferuerant. Qui
remanent, vacillare incipiunt: hofti
autem animus crefcit. Nec tantum
numerus pugnantium attenuatur,
fed & ftatus & confilia, quæ in bel-
lo quo in fecreto magis habentur,
eo meliora funt, eliminantur. Proin-

D 4

de

de variis modis huic malo obviam
ire imperatores soliti sunt. Nonnul-
li per excubias in occulto locatas id
effectum voluerunt. *Oportet, inquit*
Mauricius, vigiles ignorari non modo ab
hostibus, sed & vulgo militum, ut si qui
forte velint, transfugere ab exercitu, in hos
ex inopinato incidant. (87) Hannibal
cum mercenarios milites de transi-
tione cepisse consilium comperisset,
longius ab hoste recessit, quo transfugia im-
peditiora levibus ingeniis essent. (88) Nec
diverso usus erat modo Eumenes,
qui cum timeret suas copias dila-
psuras, si cognoverit adversus
quos ducerentur, *deviis itineribus mi-*
lites duxit, in quibus vera audire non pos-
sent. (89) cujus consilium æque calli-
dum erat, quo epistolas, quibus An-
tigonus per tota castra abjectis mi-
lites ad proditionem sollicitabat, a se
confictas dixit, ad experiundos suorum
animos. (90) Nec prætereunda hic
loci

(87) *Mauricius l. 9. c. 5.* (88) *Liv.*
22. c. 47. (89) *Nepos in Eum c. 3.*
(90) *Justin. 14. 1.*

9
loci Hostilii dexteritas, qui ubi inclinare socios ad hostem vidit, tollit animos, quasi ipse ^maudisset. Sic fraus proditorum irrita fuit. (91) Pari calliditate Data-
mes Mithrobarzanem cum parte exercitus à se deficientem persecutus & ultus est. (92) Agefilaus autē Spartanorum rex, cum adolescentes quosdam ad Thebanos transfugere vellent, & locum extra urbem editum cepissent, perniciosissimum fore ratus, si animadversum esset, quempiam ad hostem transfugere conari, cum suis eo venit, atq; ut si bono animo fecissent, laudavit consilium eorum, quod eum locum occupassent; & se id quoq; fieri animadvertisse. Sic adolescentes simulata laudatione recuperavit, & adjunctis de suis comitibus locum tutum reliquit. Permanserunt igitur fugitivi eo lubenti⁹, quod latere arbitrabantur, quæ cogitarant. (93) Quomodo Iphicrates transfugas hostibus

D 5

suspe-

(91) Flor. 1. 3. (92) Nep. in Datam. c. 7.

(93) vid. Frontin. Stratag. 2. 7. & 6. 18.

suspectos reddidit, docet Polyænus
(94)

§. VI.

Cum duo gravissima crimina
committunt transfugæ, pejerando
& patriam oppugnando, nulla gens
fuit, quæ non acerbissimis in eos
suppliciis animadverterat. Germa-
ni veteres transfugas & proditores
arboribus suspenderunt. (95) Roma-
ni perfugas ducentos octoginta bel-
lo Punico Romam missos in comitio
ceciderunt, & de saxo dejecerunt.
(96) Sed & jure civili & novissimis
imperii constitutionibus gravissima
pœna in eos constituta est. (97)
Nostris moribus perfuga famâ &
vitâ, bonisq; omnibus mulctatur.
(98) Nulla enim potest esse in tanti
sceleris immanitate puniendi cru-
delitas. Idq; non tam *ulciscendi cau-*
sa,

(94) Polyænus lib. 3. p. m. 203.

(95) Tacit. Germ. c. 12. (96) Liv. 9.

(97) Farnac. de crim. les. maj. quest. 113.

(98) Krigs. Art. Tit. 9. & Kongb. II. c. 17.

sa, quam ut in præsens sceleratos cives
timore ab impugnanda patria deterreas, &
in posterum documentum statuas ne quis ta-
lem amentiam velit imitari. (99) Si vero
fide interposita domum revertantur,
pæna remitti debet; præsertim si
peregrinis principibus civitas pacto
vel jurejurando promississet, se eos nō
violaturum. Namq; hoc non raro
fieri solet: quemadmodum Romani
pace cum Philippo juniore Macedo-
num rege inita, uno capite cave-
runt, ne suos qui ad Romanos trans-
fugerant, violaret. Unde Livius:
*Una res Philippum maxime angebat, quod
cum leges à Romanis victo imponerentur,
seviendi jus Macedonas, qui in bello ab se
defecerant, ademptum erat.* (100) Qua-
propter Ferdinandus rex Neapolis
injustè fecit, quod nobiles quos jure-
jurando regi Castaliæ & reipublicæ
Venetorum se obligaverat non læ-
surum, reversos domum supplicio
affecisset. Qua etiam perfidiâ Leo
X.

(99) Cicero ad Brutum. *Epist* 25

(100) Liv. lib. 39.

suspectos reddidit, docet Polyænus
(94)

§. VI.

Cum duo gravissima crimina
committunt transfugæ, pejerando
& patriam oppugnando, nulla gens
fuit, quæ non acerbissimis in eos
suppliciis animadverterat. Germa-
ni veteres transfugas & proditores
arboribus suspenderunt. (95) Roma-
ni perfugas ducentos octoginta bel-
lo Punico Romam missos in comitio
cecidere, & de saxo dejecerunt.
(96) Sed & jure civili & novissimis
imperii constitutionibus gravissima
pœna in eos constituta est. (97)
Nostris moribus perfuga famâ &
vitâ, bonisq; omnibus mulctatur.
(98) Nulla enim potest esse in tanti
sceleris immanitate puniendi cru-
delitas. Idq; non tam ulciscendi cau-
sa,

(94) Polyænus lib. 3. p. m. 203.

(95) Tacit. Germ. c. 12. (96) Liv. 9.

(97) Farnac. de crim. les. maj. quest. 113.

(98) Krieg. Art. Tit. 9. & Rougb. ll. c. 17.

sa, quam ut in præsens sceleratos cives
 timore ab impugnanda patria deterreas, &
 in posterum documentum statuas ne quis ta-
 lem amentiam velit imitari. (99) Si vero
 fide interposita domum revertantur,
 pæna remitti debet; præsertim si
 peregrinis principibus civitas pacto
 vel jurejurando promississet, se eos nō
 violaturum. Namq; hoc non raro
 fieri solet: quemadmodum Romani
 pace cum Philippo juniore Macedo-
 num rege inita, uno capite cave-
 runt, ne suos qui ad Romanos trans-
 fugerant, violaret. Unde Livius:
Una res Philipppum maxime angebat, quod
cum leges à Romanis victo imponerentur,
seviendi jus Macedonas, qui in bello ab se
defecerant, ademptum erat. (100) Qua-
 propter Ferdinandus rex Neapolis
 injustè fecit, quod nobiles quos jure-
 jurando regi Castaliæ & reipublicæ
 Venetorum se obligaverat non læ-
 surum, reversos domum supplicio
 affecisset. Qua etiam perfidiâ Leo
 X.

(99) Cicero ad Brutum. *Epist* 25

(100) Liv. lib. 39.

X. pontifex Romanus ad posteros
infamis est. (101). Hæc sunt quæ de
utilissimo hoc argumento meditari
breviter potui; quod ut æqui boniq;
confulas, lector benevole, ab huma-
nitate tua contendo.

(101) *vid. Bodin. de republ. lib. 5. p. 946.*

DEO soli gloria

Ad
Pereximium atq; doctissimum
Dominum

GUSTAVUM
CAMITZ,

Popularem & amicum Svavissimum,
de *Transfugis* erudite disputantem.

E*Gregias animi dotes mentemq;*
capacem

Pagina, Camitii, felici fidere nata
Explicat: at doctæ promittunt præ-
mia Musæ,

Quod faciles properent ex toto pe-
ctore vovet.

A. Grund.

Werm.

Ett

Ett Oförgrifligt Tyfke

Om

Härr Respondentens Hurtighet;
i en Kling-dikt fattat.

Jag bryr mig föga / om Hesio-
dus sagt sant /

Ut Naktergalen) då liksom en
Ängla-Tunga

Ufältwärt Fiäder-Fålk / kan aldra
liufwast siunga)

Man aldrig Säfswande all Duf-
wen nånsin sant;

Man då så twet Jag / at då
skrifwa wil galant

Måst wåna Singren til / än må-
dan de åunga;

Får lat en liaggia i Endymions
Sömnne-Gunga /

Man nyttia hwar en Stund åg
Tima myfke grant /

Her

100
Her CAMITZ Eder Hand har
Svadas Drustwor Krost/
Er waktra Dydadelust / Er ädla
Sinne-Turtur/
Har sig hel flokt betiänt af Mor-
gonrådnans Purpur
Åg de Camæners Munn mitt uti
Natten kyst
Ty dätta lärda Wark / är Ostrons
Eld åg Swaftwel/
Man Dydens Nöje åg Er Egen
Sinne-Åftwel !!!

af
Isac Börk/
Dalacarlus.

Amico suo per dilecto.

Quam grave sit Pindi conscendere cul-
mina celsa,
Egregie præsens specimen commonstrat
amici;
Qui semper studuit musarū haurire liquores,
Ut compos fieret pulcræ cum laude corallæ.
Gra-

Gratulor hinc studii multum crescenti
honores,
Quos faustos velit esse Deus quo premia
larga
Hinc referat, sic grande decus nomenq; pe-
rennans:

Sic vobis ex animo qui sum sincerus
amicus.

Que
gratulabundus adponere
solui

Johannes Orn.

Politissimo atq; ornatissimo
Dno. Respondenti.

TRansfuga dum digitis, a te, depin-
gitur aptis;
Conspicitur studium: gloria prom-
pta manet.

*In ulteriorem amicitiae confirmatio-
nem verbis utut paucis, mente
tamen prolixiori sic gratulari
soluit*

Gustafv Adolph Humble.